

SISZÁNTÚL

Politikai
napilap

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

A kiadóhivatalban átvéve:
Egész évre 16 kor.
Negyedévre 4 "
Helyben házhoz hordva:
Egész évre 20 kor.
Negyedévre 5 "
Vidékre postán szállítva:
Egész évre 24 kor.
Negyedévre 6 "
Egyes szám ára 8 fillér.

Megjelenik minden nap, ahétfő és
Ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 5.

A szerkesztőség kéziratok vissza-
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadó-
hivatalhoz intézendők.

XII. évfolyam 129. szám.

Nagyvárad

Szerda, 1916 június 7.

Lord Kitchener

és vezérkara a tengerbe fullt?

— Hivatalos angol jelentés. —

Budapest, június 6. (Saját tudósítónktól.) A Magyar Távirati Iroda jelenti: Londonból hivatalosan jelentik: A nagy flotta főparancsnoka azt jelenti, hogy nagy sajnálatára arról kell hírt adnia, hogy a Hampshire hadihajót, melyen lord Kitchener és vezérkara uton volt Oroszország felé, a múlt éjszaka Orkney szigettől nyugatra egy akna, vagy torpedólövés által elsüllyesztették. A tenger viharos volt, minden kísérlet, hogy gyors segítséget nyújtsanak, hiábavalónak bizonyult. Attól félnek, hogy kevés remény van arra, hogy a hajón levők közül bárki is megmenekülhetett.

Budapest, június 6. (Saját tudósítónktól.) (Késő éjjel a miniszterelnökség sajtóosztálya hivatalosan adta ki e hírt s megerősítette.)

Kitchener lorddal az angol világbirodalom legnagyobb oszlopa szállt alá a hullámsírba. Írországban született, amelynek leigázásához segédkezet nyújtott. Mint Egyiptom kormányzója 1892-98-ban leverte a máhdisták lázadását Omdurmannál s bevette Khartumot. Itt 4000 bennszülöttet halomra lövetett. A bur háboruban leverte e szabadságszerető népet s midőn Cronje tábornok kiéhezett seregét körülzárta az angol sereg, Kitchener halomra lövette a burokat. Indiában alkirály volt s tüzvel-vassal irtotta a függetlenségre törekvőket.

A kis népek szabadságának hóhéra volt ez a nagyészü, vasakaratu angol, akinek minden tettéhez ezrek vére és milliók átka tapadt. Hatvanhat éves korában érte utól s küldte a tenger fenekére a kérlelhetlen sors ezt a tipikus, fanatikus angol vérebet, s elpusztulásával talán közelebb jutunk a béke lehetőségéhez. Az Isten csakugyan bünteti Angliát.

3853 olasz tiszt esett el.

Budapest, június 6. (Saját tudósítónktól.) Luganóból jelentik, hogy az olaszok vesztesége: 3853 tiszt, közte 5 tábornok s 178 törzstiszt.

Az olasz szociálista vezért letartóztatták.

Stockholm, június 6. A Socialdemokraten című lapnak jelentik Bukarestből: Az olasz szociáldemokrata parlamenti párt elnökét, Trevest hazaárulásért letartóztatták. A hazaárulás vádját egy röpirat miatt emelték ellene, melyben azt írta, hogy sém Viktor Emánuel király, sem Cadorna nem ért a hadviseléshez.

A franciák támadják a Fumin-állásokat.

Berlin, június 6. A nagyhadiszám-
lás jelenti:

Nyugati hadszíntér.

A Maas keleti partján derék keletporoszaink Fumin nyergen levő állásait az új folyamán újból nagyon erős tüzéségi előkészítés után ismételtén négyszer támadta meg az ellenség anélkül, hogy legesekélyebb eredményt ért volna el. Az ellenséges tüzéség záró tüze, gépfegyverei és gyalogsági tüzünk összműködése folytán különösen súlyos veszteségeket szenvedett. Egyébként a helyzet változatlan.

Keleti és balkáni hadszíntér.

A német arcvonalon különös esemény nem történt. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Az orosz könnyítési akar az olaszokon.

Budapest, június 6. (Saját tudósítónktól.) Hadisajtószállásról jelentik: 350 kilométeres harcra vonalon 23 órája a legrettenetesebb csata dúl. Az oroszok megszámlálhatatlan sorokban dobják gyalogságukat ágyúink tüzebe. Ruszkij tábornok tömegesen kergeti katonáit állásaink vonala felé, ahol vagy a tűz, vagy a fényesen keresztülvitt ellentámadás megsemmisíti őket. Az oroszok veszteségei igen nagyok, állásaink előtt ismét orosz hullák százai fekszenek. Az orosz offenzíva azonban semmiféle kihatással nem lesz a délnyugati eseményekre.

Csernowitzból táviratozzák: Az oroszok Dobronouc közelében hajnalban 4 óra hosszáig tartó igen heves ágyuzást indítottak. Hasonló hevességgel viszonyoztuk a tüzet. Az oroszok véleménye az, hogy itáliai elfoglaltságunk megkönnyíti nekik a besszarábiai front áttörését, frontunk azonban erődezerően van kiépítve. A Csernowitzhoz közeledő orosz repülőket elűztük.

Gyászesetben ruhák 24 óra alatt festetnek feketére! Tisztítás vegyileg szárazon (Benzinben.)

Kézimunkák, Függönyök különös gonddal!

Különlegesség! Katonai csukaszürke egyenruhák átfestése tábori zöldre tökéletes kivitelben.

Postai megbízások soron kívül! HALTENBERGER VILMOS kelmefestő, vegytisztító és gőzmosó gyárában.

Gyári telefon: 34.

Felvételi üzlet: Rákóczi-ut 7.

Telefon: 14-69.

A házbérfillér szabályzata.

A pénzügyi szakbizottság ülése.

Nagyvárad város pénzügyi szakbizottsága tegnap délután folytatta a költségvetés tárgyalására összehívott tanácskozást.

Ezuttal a házbérfillérekről szóló szabályrendeletet tárgyalták le.

Eddig mindenütt csak arról volt szó, hogy a házbérfilléreket a lakókra vetik ki s az nem lesz újabb teher a háztulajdonosokra, míg most, mondhatni véletlenül pattant ki, hogy a tanács időközben akként módosította az eredeti javaslatot, hogy a házbérfilléreket ugyan a lakóra vetik ki, de a háztulajdonos szavattal érte.

És sajtóságos tévedésből, ez nem volt benne a tagok között szétosztott tervezetben s ha véletlenül fel nem merül a kérdés, a törvényhatóság retortáján is keresztül eszszott volna a dolog.

Igy maradt ki annak idején hallgatagon az ingatlanok átírási díjairól szóló szabályrendeletből is, hogy egyenes örökösödés után nem kell fizetni az 1 százalékat. És most szedi be a város az átírási illetéket az ilyen átírások után is.

A szakbizottság törölte a tervezetből a háztulajdonosok szavattalról szóló részt.

A bizottság ülésén Rimler Károly polgármester előkölt.

A házbérfillérről szóló szabályrendeletet vették tárgyalás alá.

A tervezet szerint a 200 koronáig terjedő lakások mentesek, ezenfelül progresszív alapon tervezzi az új adót.

Gábel Jakab a javaslattal szemben nem 200, hanem 300 korona házbérfillérig indítványozza a mentességet s 300 tól 500 K-ig 1 százalékban kéri a házbérfillér megállapítását, inkább az 500 K-n felüli házbérfillér után a tervezetnél magasabb százalékat is elfogad.

Németh István pénzügyigazgató rámutat, hogy Nagyváradon a szolgák és altisztek lakbérére 320 K. Ezek szegények, a betevő falatjuk sincs meg. Ezekre való tekintettel vagy 320 K-ig tolják ki a mentességet, vagy a szolgák és altisztek vétesenek ki a házbérfillér alól.

Dr Popper Ákos indítványozza, hogy 600 korona lakbérig határozzák meg a mentességet, nemcsak szociális okokból, tekintettel a legszegényebbre, de adminisztrációs szempontból is, mert oly sokba kerül a kivetés és behajtás, hogy ráfizet a város. Inkább hajlandó azt elfogadni, hogy az üzlet-helyiségek után is nem a tervezett 50 százalékat, de az egész összeget fizessék.

Juricskay Barna felvilágosításul megjegyzi, hogy ha 600 koronáig szabják meg a mentességet, ezáltal 40000 koronától esik el a város.

Kelen Béla senkit sem mentesítene. Aki itt igénybe veszi a közműveket, legalább évi 2 koronát fizethet.

Dr Molnár Imre elfogadja a tanács javaslatát, de helyesli a Kelen indítványát. Fizessen mindenki. A Németh indítványát sem fogadja el, mert a szolgák is megbírják ezt a csekély terhet.

Dr Molnár Imre a fix fizetésű tisztviselők helyzetét eszeteli, akiknek kétségbeesztő a helyzetük. A szegény munkás em-

berék sorsa ehhez képest fényes, mert munkájukat busásan megfizették.

Kelen Béla a Popper indítványát magáévá teszi és senkit sem mentesít. A szatós, iparos, kereskedő áthárítja a drágaságot a közönségre, csak a fixfizetésű nem tud boldogulni.

Lukács Ödön szerint a kis egyszintenciák megadóztatása megnehezítené az adóztatás adminisztrálását. Ezt mérlegelte a tanács, mikor a 200 koronán alóli házbérfillérmentesítette s a 200-600 koronára 1 százalékot állított be. Ezek ma is adózók s a kivetés és behajtás egyszerűbb. A lakbér bevallási ívek alapján vetik ki a házbérfillért s a többi adóval együtt hajtják be. Ha 600 koronáig kimondják a mentességet, ez nagy kontingens és sokat veszít el a város. Az iparosok és kereskedők se men-tesítenének. E felelt lehet vitázni. De éppen ezért vették az üzletek után az 50 százalékot csak, nehogy a lakás és üzlet után is, tehát kétszeresen adóztassanak meg. A bizottság ezen esetleg változtathat.

Dr Popper Ákos indítványát visszavonja s elfogadja a tanács javaslatát.

Dr Molnár Imre helyesli, hogy az üzletek után csak 50 százalékat vessenek ki, mert sokszor kénytelen szegényebb viszonyok közt levő kereskedő és iparos is drágább üzletet bérelni.

A tanács javaslatát fogadták el. Ezután a házbérfillér százalékát állapították meg.

Elfogadták 200 koronáig a mentességet, 200-600 koronáig 2 százalékban, 600-1000 koronáig 3 százalékban; 1000-1600 koronáig 4 százalékban; 1600-2200 koronáig 5 százalékban állapították meg a házbérfillért; 2200-3000 K. iga javasolt 6°/o-t Fényes Manó 7 százalékra javasolta fel emelni, de elfogadták a 6 százalékat. 3000 K felül 8 százalék volt a javaslat, de Fényes Manó indítványára 10 százalékat állapították meg. Juricskay Barna tanácsnok neozájárlásával, aki kijelentette, hogy ez a 2 százalék emelés 24000 K több bevételt jelent, mivel ez alá esik sok üzlet-helyiség.

A házigazda nem szavattol.

Ezután Fényes Manó felvetette a kérdést, hogy ha a lakó nem fizet, ki szavattol? A házigazdát kell felelőssé tenni a házbérfillérért.

Dr Molnár Imre ezt nem fogadja el, mert a házbérfillér csak a lakót terheli, akire ki van vetve.

Németh István szerint a házigazda felelősségének kimondása az adó áthárítása lenne, ehhez pedig nincs joga a városnak; ilyen a törvény nem enged meg. Nem fogadja el.

Fényes Manó: a vízvezetési és csatornázási díj is így van; ahogy azt beszédi a háztulajdonos; beszédheti ezt is. (De ez a háztulajdonosra van kivetve.)

Juricskay Barna kijelenti, hogy eredetileg nem is volt benne a szabályrendelet-tervezetben a házigazda szavattossága, csak a tanács utólag vette azt be, Lukács főjegyző és az ő ellenzése dacára. A szabályzat-tervezetből a legépelelnél tévedésből maradt ki. Hagyják ki a házigazda szavattosságot.

Dr Popper Ákos nem lát jogcímét, hogy a háztulajdonoson hajtják be a lakóra kivett házbérfillért.

Németh István és Kelen Béla újból az áthárítás ellen szól.

Rimler Károly polgármester úgy látja, hogy ha a házigazda szavattosságot elejtik, nem csináltak semmit. Más városokban a

házigazdákra vetik ki a házbérfillért. (Ez más, akire kivetik, az szavattol is.)

A többség a házigazdák szavattoltságát törölte.

A költségvetésre

térték át ezután.

A csatornázási adónak 2 százalékról 4 százalékra emelését vita nélkül elfogadták.

A villamosáram díjának felemelésénél Kelen Béla rámutatott, hogy az áramdíjat szabályrendelet szabja meg; azt egyszerűen felemelni nem lehet.

Az emelést a többség elfogadta.

Általánosságban a költségvetés fontosabb tételei így elfogadtatván.

Juricskay Barna újból felveti, hogy a hiányt kölcsönből fedezzék s a házbérfillért ne állítsák be 1916-ra, csak 1917-re. Ha mégis beiktatják az 1916. évi költségvetésbe, akkor ne 180000 K, hanem 200000 K bevételt vegyenek fel, mert a 8 százalékról 10 százalékra emeléssel nagyobb összegű bevételre lehet számítani.

Németh István ezt ellenzi, mert a házbérfillér alapja mobilis és ha több jön is a 10 százalékból be, ez kell a veszteségekre.

A bizottság megmaradt a 180000 korona beiktatása mellett.

A költségvetés tárgyalását ezután elhalasztották a csütörtöki közgyűlés utánra.

Diszitsük fel a katonasírokat virággal.

Kérelem Nagyvárad honleányaihoz!

A nyárelő virágaitól illatos a levegő, színpompájuk gyönyörrel tölt el bennünket. S amikor abban gyönyörködünk s illatukat élvezzük, szabad-e megfedelkezniük azokról, kik itthagya az élet minden gyönyörét, a hazáért, értünk hősi halált halva, nyugosznak, legtöbbször hozzátartozóitól távol, idegen temetőben...

Közelg Pünkösöd ünnepe. Megünnepeleljük e azt méltóbban, mint ha hőseink sírjához elzarándokolva feldiszitjük sírjait a kert, a mező virágaival a szeretet, a hála szimbólumaival.

Fel tehát asszonyok, leányok! Gyűjtsetek össze kiki a rendelkezésére álló kerti, (vagy ha ez nincs, szedjen mezei) virágokat s tegyék Pünkösöd ünnepén virágossá azokat a sírokat, melyeket a hazáért való önfeláldozás, a hazaszeretet emelt.

Kérjük a tanítótestületeket, a különböző egyesületek vezetőit, hassanak oda, hogy a nagyvárad katonasírokat egyike se maradjon virág nélkül.

Aki teheti, vigye ki ő maga, valamelyik hősi sírjára, azit pedig ebben valami gátolná, küldje el a hőseknek szánt virágokat, vagy Pünkösöd szombatján, vagy Pünkösöd vasárnap reggelén 8 óráig a Jobbkéz helyiségébe (Törvényszéki palota földszint 25. sz. szám ajtó), ahonnan a Jobbkéz hölgyei viszik azokat ki a temetőbe.

Pallay Lajosné,
a Vörös-Kereszt Jobbkéz
osztályvezetője.

* **Kiadó** olesó bér mellett, vendéglő kávéház helyiségek berendezéssel, vagy anélkül, továbbá nagyobb és kisebb üzletek, raktárak, műhelyek hosszabb, vagy rövidebb időre, ugyszintén modern berendezésű butorozott szobák. Nagy Sándor-utca 4. szám.

Megérkezett Salvator karlsbadi és mindenféle friss töltésű ásványvizek
különböző
Továbbá ajánlok kékkő, raffia és szalámit előnyös árban. IFJ. POPPER JÓZSEF.

Rettenetes harcok dülnek Bukovinában.

Orosz hadszíntér. Budapest, június 6. (Hivatalos.) Északkeleten majdnem az egész 350 kilométeres hosszú arcvonalon változatlan heves-séggel tovább tartanak a harcok. Oknától északra tegnap nehéz váltakozó sikerű harcok után visszavontuk a csapatainkat a szétlőtt első állásokból, az öt kilométerre délre elkészített vonalra. Sasloviecnél az alsó Stripa mentén az ellenség ma reggel erős tűzérési előkészítés után támadott, de mindenütt visszavertük, néhol kézi tusában. Frembovlától nyugatra ugyanazon időben ágyúink tűzében összeomlott egy orosz támadás.

Tarnopoltól nyugatra és északnyugatra szintén elkeseredetten folyt a harc. Az ellenséget mindenütt, a hol átmenetileg előnyöket ért el, nyomban újra visszavetettük. Egyik zászlóaljunk arcvonala előtt 350 orosz holttest fekszik. Papanovonál sem vezettek semmi lényeges eredményre az ellenség nagy számban intézett előretörései. Az Ikva menti Mlikov és Olykától nyugatra eső terület között, hol az oroszok folyton erősítéseket vonnak össze, mint előbb, most is elkeseredett a viaskodás.

Júniusban 9700 olaszt fogtunk el.

Olasz hadszíntér. Budapest, június 6. (Hivatalos.) A helyzet változatlan. Egy tengerészeti repülőrajunk tegnap éjjel megtámadta a Sant-Donna di Piavei és a lapitanai vasuti telepeket. Szárazföldi repülőnk a verolai, olai és vicenzai pályaudvarokat bombázták. E hónap kezdete óta több mint 9700 olaszt, eközt 184 tisztet fogtunk el, 13 gépfegyvert és 5 ágyút zsákmányoltunk.

Délkeleti hadszíntér. Budapest, június 6. (Hivatalos.) Nincs nevezetesebb esemény. Höfer.

Skuludisz a legvégsőre el van szánva.

Szófia, június 6. A „Narodni Prava” jelenti Athénből, hogy Skuludisz miniszterelnök a kamarában hozzáintézett kérdésekre, hogy a görög kormány mit szándékozik tenni az új események ellensúlyozására, a következő választ adta:

— Görög Macedóniában a posta- és táviró, a vasutak és a kikötők, a rendőri és oszterdéri intézmények az idegenek kezében vannak. Az igazságszolgáltatás is teljesen szünetel. A lakosságnak mindaddig volt mit ennie, ameddig ehhez a betolakodott idegének lehetőséget nyújtottak. Ha ezt megvonták, akkor a lakosságnak bele kellett nyugodnia abba, hogy éhezni fog. **A görög kormány türelme is elfogyott.**

Ezeknek az állapotoknak meg kell szűniük. Fel kellett ismernünk, hogy ma **csak az erőnek van joga.** A helyzet annyiban megváltozott, hogy Görögország a **betolakodottak tulajdonságainak** leküzdésére már nincsen egyedül. A görög kormány most már mindent el fog követni arra, hogy helyreállítsa az első angol csapatoknak Görögországban történt partraszállításával megzavart normális viszonyokat és ennél a törekvésénél minden rendelkezésre álló eszközt fel fog használni.

A miniszterelnök beszédét többször szakította félbe a képviselők zajos helyeslése. A miniszterelnök válaszáat a kamara tudomásul vette.

Pápai lobogó leng egy spanyol hajón.

Budapest, június 6. (Saját tudósítónktól.) Lugaából jelentik: Az olasz sajtó szerint a Vatikán az argentiniai vatikáni nunciust úgy küldi Argentínába, hogy baja ne essék s e célból spanyol hajóra ülteti, amelyen a **pápai lobogó leng.** Először történik 1870 óta, hogy valamely hajóra felvonják a pápai lobogót.

Nő az angolok vesztesége.

Budapest, június 6. (Saját tudósítónktól.) Berlinből jelenti a Wolff ügynökség: Angolok, akiket német hajók fogtak ki a tengerből, hallották, hogy a Princesse Royal angol csatacirkáló egy találattól oldalra fordult s elsüllyedt. Ugyanez a sors érte a Birmingham cirkálót is. Más foglyok, akiket a III. német torpedó flotta fogott ki a tengerből, egymástól függetlenül vallották, hogy a Warspite, Princesse Royal, a Turbulent, Nestor, Alcest elsüllyedtek s ezt egyrésztük látta is. **Az angolok vesztesége a skagerraki csatában 7000 embernél több.**

A Hamburger Frendenblatt e veszteséget 9000-re teszi. **7 angol hajó, köztük 2 cirkáló** sorsáról semmi hír. Eddig nem tértek vissza. Az Invincible-en volt Hood tengernagy is, de e hajóról csak egy kapitányt s 2 tisztet mentettek meg, a tengernagy tehát elveszett.

Juansikájt meggyilkolták.

Budapest, június 6. (Saját tudósítónktól.) Shanghaiból jelentik: **Juan-si-Kaj, a kínai köztársaság elnöke, hétfőn meghalt.** Valószínű, hogy megmérgezték. A gyilkosságot a japán politika intézte.

Spanyolország mozgósít?

Genf, június 5. A madridi La Accion szerint a spanyol parlament folyosóin élénken kommentálták Weyler vezérkari főnök tanácskozásait a királlyal. Weylert a portugál határon történők foglalkoztatják. Portugália 8 divíziót vont össze a spanyol határon, ötöt délen, hármat északon; arról beszélnek, hogy Amerikából és Angliából 2000 gépfegyvert és 300 teherautomobilt kapott. A spanyol katonai állás kérdésre kijelentették, hogy csak koncentrációs területről van szó és hogy e csapatösszevonások nem irányulnak Spanyolország ellen. Minthogy azonban e jelenségek egybeesnek Angolország kérésével, hogy Spanyolország engedje át a portugál csapatokat területén Franciaországba, a spanyol vezérkari főnök — a spanyol parlamenti körökben elterjedt hírek szerint — szükségesnek tartja megtenni intézkedéseit a spanyol semlegesség esetleges fegyveres védelmére és erre a célra készülni elrendelni a spanyol hadsereg mozgósítását. Ez lett volna a tárgya a királlyal folytatott megbeszéléseknek.

Mit tárgyal a városi közgyűlés?

A csütörtöki közgyűlés tárgysorozata.

Nagyvárad város törvényhatósági bizottságának 1916. évi június hó 8 ik esetleg következő napján, mindenkor d. u. 3 órakor a városháza közgyűlési termében a következő ügyek tárgyaltnak:

1. A város polgármesterének jelentése az előző havi közigazgatási állapotokról.
2. A nyugdíjazás folytán megüresedett 2. osztályú adóhivatali számtisztis s az ennek betöltésével esetleg megüresedő más állások választás utjának betöltése.
3. A m. kir. Belügyminister urnak leirata a nyugdíj szabályrendelet ügyében s az erre irányuló tanácsi javaslat.
4. Debrecen sz. kir. város törvényhatósági bizottsága a Budapest—debreceni nappali gyorsvonatnak forgalomba való helyezése iránt Keresk. m. kir. minister urhoz intézett feliratát támogatás végett megküldi.
5. Miskolc város törvényhatósági bizottsága a hadisegélynek a tényleges katonai szolgálatot mozgósítás évében betöltött katonák hozzátartozóira való kiterjesztése tárgyában a magyar kir. miniszteriumhoz intézett feliratát hasonszellemű felirattal leendő támogatás végett megküldi.
6. Ugyanannak javaslata a honvéd hadapródiskolában megüresedett háros alapítványi hely betöltése tárgyában.
7. A tanács mint állandó választmány előterjesztése a régi vízműtelepen új géptelep építésének és villamos üzemre való átalakításának engedélyezése iránt a magyar kir. belügyminiszter urhoz felterjesztés intézése tárgyában.
8. Ugyanannak az a város közlekedési ügyosztályának az 1916. évi május haváról szóló jelentését javaslata kapcsán beterjeszti.
9. Ugyanannak javaslata a női kereskedelmi tanfolyamnak az 1916—17 iskolai évre való folytatásos szervezése tárgyában.
10. Imrik S. Zoltán th. biz. tagnak indítványa s ezzel kapcsolatban a városi tanácsnak előterjesztése a sertéstartási szabályrendelet sertéstartási tilalomra vonatkozó részének a háboru tartamára, illetve a normális viszonyok helyreállításáig való megváltoztatása iránt.
11. Tiszti főorvos Markovits Izsákné gyakorló szülésznő oklevelét meghirdetés végett beterjeszti.
12. Mertz Antal városi árvaszerkei irodatiszt kérelme a városnál alkalmazásban volt József nevű fia után temetési járulék kiutalása iránt.
13. Fizetési előleg iránti kérvény.

x Helybeli nagy vállalatnál 10—15 mázsa makulatur papír eladó. ...rajánlatokat a kiadóra kérünk.

Mozisdi.

Az utolsó vonat dőcög be a Félixfürdőből. A kalauz a jegyeket vizsgálja. Kezdi az első kocsiiban, a mely közvetlenül a mozdony mögött szalad.

Amint belép a kocsiiba, a tulsó ajtón három fiu, — ismert mozilátogató — kibúvik a kocsiból a lépcsőre s bebúvik a szomszéd szakaszba. A kalauz észreveszi őket s lassan utánuk megy, a hátsó ajtót nyitja ki, mire a fiuk most már a másik oldalon esuszna ki a lépcsőre. Ilyen cikk-cakkos üldözés után — miközben a kalauz a jegyeket is megvizsgálta — végre az utolsó kocsiiba jutottak a fickók, s nagyokat nevetnek.

E pillanatban a kalauz benyit s rárivall az ott ülő társaságra:

— Hogy engedhették be az urak ide ezeket a fiukat? Hát nem látták, hogy bujkálnak?

A társaság tiltakozik:

— Mi közünk hozzá? Ha a robogó vonaton valaki bejön a kupába, csak nem dobhatjuk le?

Míg vitatkoznak, a három fiu kiesuszik az ajtón s leugrik a kocsiról. A kalauz mérgesen néz ki az ablakon. A fiuk egyhangon kiabálják:

— Mozi, mozi, mozi!!!

Csempésző tolvaj asszonyok.

Egy divatáru üzlet fosztogatói

A tolvajok egyik típusa az ugynevezett „csempész tolvaj”. Különösen női személyek tartoznak ehhez a bandához, mivel ruházatauk igen alkalmas ezen mesterség folytatására. Ékszerüzletekben és divatáru kereskedésekben szokták látogatásaikat tenni és egy őrizetlen pillanatban bő ruhájuk rejtekében könnyen eltüntetik meggyász értékeiből portékát.

Az egyik legnagyobb divatáru kereskedésünkben, Czillér Imre üzletében az egyik alkalmazott figyelmeztette főnökét: ő úgy tapasztalja, hogy egyes vidéki asszonyok, akik sűrűn látogatják az üzletet, mindig ellopkodnak valamit az árukból. A gyanu két komádi asszonyra irányult. A napokban újra megjelent a két asszony az üzletben. Kendőket akartak vásárolni. A főnök az üzletben levő erkélyszerű raktárba küldte az egyik segédt, hogy onnan figyelje meg a sárló asszonyokat.

Azok egy darabig válogattak a kendőben, aztán meggondolták a dolgot és apróbb holmikat vásároltak. A lesben álló segéd észrevette, hogy a kendőkből választás közben eldugtak néhányat. Mikor aztán fizetésre került a sor, Czillér Imre eléjük állott:

— Addig nem mennek ki az üzletből, amíg elő nem adják a lopott holmikat!

Nyomban megmotozták a két asszonyt Tóth Istvánnét és Kovács Mihálynét és megtalálták náluk 2 fekete selyem kendőt, 1 delén kendőt és más apróbb árukat. A rendőrségre kísértették őket.

A rendőrség azonnal megkereste telefonon a komádi csendőrséget, hogy tartsanak házkutatást a két asszony lakásán. A csendőrség másnap jelentette, hogy valóságos kisraktárt találtak náluk felhalmozva különböző

fehérneműekből és divatárukból, amelyeket apródonként loptak a nagyváradai üzletekből, mintegy 200 korona értékben.

Azt is jelentette a csendőrség, hogy Tóthné és Kovácsné a lopott holmik nagy részét eladta a falubelieknek. Valahányszor hazaérkeztek Nagyváradról, mindig valóságos vásárt csaptak. A rendőrség folytatja a nyomozást a tolvaj asszonyok ügyében.

Találkozás Dolgos Ignáccal.

A révi Zichy barlang szálló bérője, Dolgos Ignác, akit saját fonetikája után Tolkosch Nátzina k hívnak, tegnap bent volt Nagyváradon. A beszélgetés így folyt le közöttünk:

— Hogy van?
— Gyó, gittine.
— Van sok vendége a szállodának Réven?
— Hád, — szólt önértzetesen, — Tolkos Nátzina mintik sok fan fendíg.
— És mi a véleményük? Költenek? Esznek, isznak?

Most egy mondatot mondott, amely így hangzott eredetben:

— Gereszdi ikaszkadonag asz elép pezéldem, hoty fótág gerynekbül schogan, gártyázdag, fód pezsge sog, te lekingáp ditschirdeg güttine fuszalek.

— Tessék?

Náci összecsuksa öklét s fogaihoz verte, azután még egyszer elmondta az előbbi mondatot. Hallgatunk s egymás mellett mentünk, ő egy nagy táskát cipelt, én gondolkodtam a mondottak felett. Mikor megindult lassan a vonat, mellette menve így szóltam:

— Már értem. Kereszty igazgatónak az előbb beszéltem, hogy voltak a környékből sokan, kártyáztak, volt pezsgő, sok, de leginkább dicsérték a kütünö . . .

— Fuszalek.

— Ezt már nem értem.

Náci kivett a táskából hagymát, borsót, paszulyt s mutatta.

— Áh, szóltam, füzéleket.

Náci önértzettel szól le:

— Utye, dutok gyól magyarul, mi, hán?

A vonat füttyentett s elvitte őt.

*** A délszláv postaterület.** A Belgrádi Hírek előfizetési ára egy hónapra a magyar (és osztrák) csapatok által megszállt szerb területen 1 K 50 fill., Horvát-Szlavonországban, Dalmáciában, Boszniában és Hercegovinában 2 K 40 f, másutt 3 K. Ebben az előfizetési táblázatban kinosan feltűnő, hogy két postaterületre szakítja a magyar államot, a Dráván innen 3 K, a Dráván túl 2 K 40 f. díjat állapítván meg. Még feltűnőbb, hogy Horvát-Szlavonországhoz ebben a magyar anyaországtól való megkülönböztetésben hozzászámoltatik Dalmácia és Bosznia is, amelyek jogilag szintén Magyarországhoz tartoznak, de nem mint külön délszláv államterület, amelyre extra díjszabást kellene megállapítani. Magyarország a Dráván túl nem lehet „másutt”, mert az egész magyar államban egységes lévén a postatarifa, nincs értelme annak, hogy miért kerüljön 3 koronába Ujvidéken az, ami szemben vele Péterváradon 2 K 40 f. Éppen magyar lapnak kár ezt a különbséget felállítania.

..HIREK..

*** Személyi hír.** Lábán Lajos dr királyi ítélőtáblai elnök hivatalos ügyben Budapestre utazott.

*** A tabori püspök a Puhallo-és Böhmi Ermolli-hadseregénél.** A hadisajtószállásról jelentik: Bjelik Imre a volhiniai harcra jövet, néhány napon át Puhallo és Böhmi-Ermolli vezérezredek hadseregeinél időzött, a hol istentiszteletet tartott, majd meglátogatta a parancsnokságokat, valamint a területükön lévő egészségügyi intézményeket. Utjának egyik napját a legelső harcra látogatásának szentelte. Bjelik püspök a katonákhoz anyanyelvükön lelkesítő beszédet mondott és püspöki áldását osztotta. Majd kiment a futó- és lövőárkokba is és nem talált elég dicséret s őt arra a kulturmunkára, a melyet a derék ezredek még ezekben az állásokban is végeztek.

*** Katonai kitüntetések.** A király dr Kolasinszky Tádé 70. gye-beli ezredőrvost a Ferenc József rend lovagkeresztjével a katonai érdemkereszt szalagjára, az ellenség előtt elesett Sarac Mátyás 70. gye-beli tart. hadnagyot a katonai érdemkereszt hadiékítményes III. osztályával tüntette ki.

*** Egyházmegyei hírek.** Gróf Széchényi Miklós v. b. t. t. megyéspüspök a Gresinszky Antal tenkekerületi esperesnek katonoki kinevezésével megüresedett esperes tanfelügyelői tisztelet Richter Jenő tenkei plebánosra bizta, Szében Gyula halálával megüresedett élesdi esperes tanfelügyelői tisztre pedig Kozics Gusztáv élesdi plebánost nevezte ki. A bélfenyéri plebánosi javadalmat Vinkler Ágoston gerendási lelkésznek adományozta, gerendási lelkész pedig Fejér Imre békésosabai segédlelkészt nevezte ki.

*** A debreceni egyetem új tanácsa.** Debrecenből jelentik: A jövő tanévre az egyetemi tanácsot ma választották meg. Rektor lett dr Láng Nándor, a dékánok a teológiai szakon dr Ferenczy Gyula, a jogi szakon dr Mártonffy Marcell, a bölcsészeti szakon dr Papp Károly.

*** Az Uri lányok Mária Kongregációja** holnap a szokott helyen délután 5 órakor tartja rendes összejövetelét.

*** Tejrazziák.** Az utóbbi időben újra több panasz vetődött felszínre a közönség köréből, hogy a részükre szállított tej rendkívül silány minőségű, szinte ártalmas az egészségre. Kolontáry János rendőrfogalmazó és Szeberényi Pál városi vegyész szleskörű nyomozást indítottak annak a megállapítására nézve, hogy honnan kerül ki a rossz minőségű tej. Sűrű razziákat tartanak, megvizsgálják a vidékről beérkező tejszállítmányokat, amelyek a kereskedők és viszontelárusítók részére jönnek. Ugy szintén megvizsgálják azon tejkészletet, amelyet a kereskedők és a viszontelárusítók adnak el a közönség részére. Így állapítják meg, hogy vidékről jön-e be a rossz minőségű tej, avagy a viszont elárusítók hamisítják meg a részükre szállított tejet. Az eddigi vizsgálatok több esetben eredményre vezettek és szigorú eljárást indítottak a tejhamisítók ellen. Tegnap este 7 órakor is nagy tejrazziát tartottak.

* **Sükri pasa meghalt.** Konstantinápolyi távirat jelenti, hogy Sükri pasa volt hadosztálytábornok, a ki az 1912-13-iki balkáni háborúban a drinápolyi védősereg parancsnoka volt, a török fővárosban meghalt.

* **Franciaország kibékül a Vatikánal.** Milánói jelentések szerint Rómában az a hír terjedt el, hogy Franciaország legközelebb kibékül a Vatikánal és a hittérítési kérdést újra rendezik. Monako vatikáni követe indította meg Franciaország nevében a tárgyalásokat. Kihallgatást kért a pápától és ez alkalommal eleget tett egy külön megbízásnak, amelyet a francia kormánytól kapott. Ezenfelül a Congregacio de propaganda fidei teljes ülése foglalkozott a francia protektorátus és a francia keleti missziók kérdésével, tekintettel a megváltozott politikai helyzetre és már magában ebben is a közeledés jelét látjuk.

* **Százezer orosz foglyot kapunk az aratásra.** A Berliner Tageblatt a következőket jelenti: Legfeljebb három hét választ el a magyarországi aratás megkezdésétől s erre való tekintettel Magyarország és a német birodalom között megegyezés van, amely úgy szól, hogy a németországi termés betakarításáig Magyarország előlegezi Németországnak a szükséges gabonamennyiséget, még pedig korlátlan mennyiségben. Az aratáshoz szükséges munkaerő biztosítására nézve az a megállapodás, hogy Németország 100.000 orosz hadifoglyot enged át Magyarországnak aratási munkákra, akik a magyarországi termés betakarítása után visszatérnek Németországba, hogy ott is elvégezzék az aratást.

* **Maganvizsgálatok és érettségi a kereskedelmi iskolában.** A nagyváradai felső kereskedelmi iskolában a f. é. június hóra engedélyezett magánvizsgálatok írásbeli része június hó 9-én délután 8 órától, délután 3 órától, 12-én délután 8 órától kezdődik. Szóbeli részét június 14-én és 15-én tartjuk meg. Az érettségi szóbeli vizsgálatok Ferenczi Zoltán dr. udv. tanácsos és Sarkadi Lajos dr. kamarai titkár miniszteri biztosok elnöksége alatt június hó 16. és 17. napjain lesznek. Nagyvárad, 1916. június hó 6. Kovács S. János dr. igazgató.

* **Bőrelosztó központ készül.** A kereskedelemügyi miniszteriumban szükebbkörű tanácskozást tartottak, amelyen elhatározták, hogy a különféle bőrkészleteknek arányos és helyes elosztása érdekében Bőrelosztó központot fognak létesíteni, amelynek egyúttal feladatává teszik az áralakulást is ellenőrizni, illetve befolyásolni. Az új központ a miniszterium felügyelete alatt fog működni és tevékenysége főleg arra fog szorítkozni, hogy az egyes bőrfeldolgozó iparosoknak és üzemeknek szükségletét az egyes raktárakból kiutalja és a készleteket állandóan nyilvántartsa.

* **Középesy Dezső dr. gyásza.** Nagy csapás érte Középesy Dezső drt, a belényesi járás közszerepében álló tb. főszolgabíráját. Egyetlen fia, Kálmán, négy éves korában elhunyt. A megyében a hír öszinte részvétet keltett. A gyászjelentés így szól:

Alólítottak az összes rokonok nevében megtört szívvel és legmélyebb fájdalommal tudatjuk a felejthetlen drága jó gyermeknek, testvérnek és unokának ifj. Középesy Kálmánnak hosszasan szenvedés után 1916. június 5-én este 11 órakor 4 éves korában történt gyászos elhunytát. Drága kis halottunk földi

maradványait f. hó 7-én d. e. 10 órakor fogjuk a Nagyvárad vasúti állomástól a róm. kath. egyház szertartása szerint az olasz sírkertben levő családi sírboltban örök nyugalomra helyezni. Dusesdi dr. Középesy Dezső és neje Rack Irén bánatos szülei. Középesy Duciika testvéra. Dusesdi id. Középesy Kálmán és neje Csarnecki és tárkeői. Dessenffy Emma Rack Manó és neje Venter Lóri bánatos nagyszülők.

* **Hol hagyták Cadornát?** A tiroliai örömmámorban vannak, — nagy sikereink, előhaladásaink miatt. Egy magyaroszlák generális — X. Y. herceg — kipi-rupt arccal mondogatta f. hó 22-én: „Már jobban nem lehet!”

Sebesültjeink, aránylag, kevesen vannak s nem súlyosak, sőt nem egy sebesült vonaton több alpini jön a mienknél. Naponta érkezik 6-7 olasz sebesült tiszt is, nagyobbára elhízott lomha emberek, mindamellett oly peckesen mennek végig az állomás környékén sorfalat álló embertömeg közt — hogy no!

Bozemen keresztül halad egy fogoly vonat 5-600 büszke alpinivel. Egy állomáson ácsorgó déltiroli kedélyesen folkiált a tisztikupába:

„Hát Cadornát hol hagytátok?”

„Jön a következő vonattal” — felelik vissza vidáman a generalissimó legényei.

* **Temetések.** Igen nagy részvét mellett ment végbe ma délután Czeglédy Sándor temetése. A halottasháznál nagyszámú közönség jelent meg, akik az utolsó tiszteletet megadni kívánták az elhunytak. Ott láttak Rimler Károly polgármestert, Gerő Arma főkapitányt, Komlóssy József tanácsos, Juricskay Barna, Papp György, Stark Gyula, Kápolnay, Schatz Miksa, Neuman, Kágyi, Sinka, dr. Olasz Béla, Balogh Károly, dr. Altman Jakab, Weintraub, Rózsa Mihály, Lakos Lajos, Mertz József, Barza Károly, Kelepetz Dezső, Schenker Mihály, Zilahy Antal, dr. Molnár Imre, dr. Thury Endre, Cser János, Mokry, Wavrak, Király György, Löwenstein Zsigmond, Schüch család, Benrad Albert, Csanda Elek, Csillag család. A temetési szertartást dr. Lestyán Endre plébános végezte, amely után a remek koszorúkkal és szalagokkal fedett díszes koporsót feltették a négyes fogatú üveg diszkocsira és az impozáns gyászmenet az olasz temetőbe vonult, ahol a családi sírhelyen helyezték örök nyugalomra az elhunytat.

Ugyancsak ma délután rendkívül nagy részvét mellett ment végbe özv. Jelentsik Istváné temetése. Az elhunyt Szilágyi Dezső utcai házában nagyszámú ravatalon nyuodott, délszaki növények között elhelyezve, az egész gyászterem valóságos virágerdő volt. A temetési szertartást Sulyok István esperes végezte, amely után a remek koszorúkkal és szalagokkal borított virágkoszival és a nagyszámú résztvevő közönséggel megindult az impozáns gyászmenet az olasz temetőbe, ahol a családi sírhelyen örök nyugalomra helyezték. A temetésen jelen voltak: A Biga család, Obrincsik István ezredes, dr. Hoványi Géza, dr. Hoványi Gyula, dr. Schweiger Ede, dr. Thury László, dr. Thury Kálmán, dr. Baróthy Pál, Gálbory József, Sztachó Széver, dr. Waldmann Béla, Csapó Zoltán, Pally Lajos, Siket Traján, Szilágyi Jenő, Mártonffy Bogdán, Balogh Tihamér, dr. Szokolay Gyula, Szemes Ferenc, Tóth Imre, Papp Imre, Fényes Endre, Mártonffy Gyula, Mártonffy Barnabás, Sártory Endre, Ember Géza, Miskolczy Barna, dr. Konrad Márk, dr. Konrad Jenő, Fráter Imre, dr. Gyöngyösi István, Száhlender Károly, Tabory Armin, Buzássy József, Korbély József, Kelepetz Dezső, Galeta Géza stb. A leányvárház

növendékei is kivonultak és egész a temetőig kísérték az elhunytat.

Mindkét díszes temetést Veiszlovits Adolf és Fia első nagyváradai temetkezési vállalata elismerésre méltó dísszel és nagy pontossággal rendezte.

* **Tojás a városi üzletekben.** A városi közélmezési ügyosztály nagyob mennyiségű friss, lámpázott tojást szerzett be és azt folyó hó 7-től (szerdától) kezdve mindaddig míg a készlet tart, az összes városi liszt és élelmiszer raktárakban a közönség részére forgalomba hozza darabonként 18 fillérért. A múltban tapasztalt visszaélések kiküszöbölése végett a tojás vásárlási jog a liszt, vagy zsiruttalvány felmutatásához van kötve Minden egyes családtag részére legfeljebb 5 db tojás vásárolható. Nagyvárad, 1916. június hó 6-án. Lukács Ödön, polgármesterhelyettes.

* **Kabaré a Félix-fürdőben.** A Félix fürdő lábadozójának sebesült katonái folyó hó 11-én (pünkösd vasárnap) a Félix-fürdő nagytermében a „Vörös Kereszt” javára kabaré-délutánt rendeznek, Vigh Manó és Bihari Ákos, a Szigligeti színház tagjainak vendégfelléptével. Az előadás kezdete fél 4 órakor. Belépti díj 1 koronától feljebb. Felülfizetéseket köszönettel fogadnak és hirlapilag nyugtáznak.

Műsor: 1. Nyitány. Zongorán játsza Tóth István e. é. ő. tizedes. 2. Szavaltat. Fuzik Ernő tizedes. 3. Hegedűszóló. Petrovics Zsivójin e. é. ő. őrv. zongorán kíséri Tóth István e. é. ő. tizedes. 4. Monolog. Berkes József önkéntes őrv. 5. Énekel Vigh Manó, a Szigligeti-színház művésznője. 6. A gombos ház mester. Tréfa. Szutykos ház mester — Fuzik Ernő tizedes. Babári színész — Berkes József e. é. ő. őrv. (10 perc szünet.) 7. Friss hírek. (Stancák) Fuzik Ernő tizedes és Berkes József e. é. ő. őrv. 8. Nődalok. Papp Mihály őrmester. 9. Szavalt Bihari Ákos, a Szigligeti színház művésze. 10. Oroszlánbőrben. Vigjáték 1 felvonásban. Személyek: Jávorka Tóbiás számtiszt — Fuzik Ernő tizedes. Máli, a felesége — Barta Mariska k. a. Rózsika, a leánya — Horváth Juliska k. a. Cseresnyés végrehajtó — Steiner Sándor tizedes. R. deq. Mátyás irnok — Osváth Flórián. A zenét Balogh Dezső kassai zenekara szolgáltatja. Konferál Berkes József e. é. ő. őrv. Főrendező Fuzik Ernő tizedes. A rendező bizottság elnöke: Papp Mihály őrmester.

Megemlítjük itt, hogy özvegy Hajdóczy Józsefné (Nagyszében) kártyavetéssel 20 koronát gyűjtött a Félix-fürdői sebesült katonák javára, 5 koronát pedig a fürdőigazgatóság adott ugyane célra, amiért köszönetet mond a rendezőség.

* **Beiratások a nagyváradai m. kir. állami fa- és fémipari szakiskolába** július hó 1-10-ig és folytatódólagosan szeptember hó 1-3-ig tartanak. — Az érdekelt szülők felhívattak, hogy fiaik előjegyztetése céljából mielőbb jelentkezzenek, mert a növendékek csak korlátozott számban lesznek felvehetők.

* **A Népművelési Egyesület választmányi ülése.** Vettük a következő meghívót: A „Biharvármegyei Népművelési Egyesület” választmányának tagait a vármegyei ház kistermében folyó évi június hó 10-én — szombat — délelőtt fél 11 órakor tartandó gyűlésre tisztelettel meghívom. Nagyvárad, 1916. május 26. Vasady Lajos, ü. v. alelnök.

* **Ki a két kecske?** A rendőrség közhiré teszi, hogy június 1-én két darab kecskét bitagságban találtak. Igazolt tulajdonosa rendőrség földszint 7. szám alatt azonnal jelentkezzenek, mert 3 nap múlva a kecskéket nyilvánosan elárverezik.

* **Mándoki Gizi gyűjtése.** A püspöki palota képművészeti osztályán Mándoki Gizi urleány 54 kor. 50 fillért gyűjtött Kálmán Andor költeményei elárulásából.

* **Koszorúmegváltás.** Száhlendor Károly családja özvegy Jelentsik Istvánné elhunyt alkalmából koszorúmegváltás címen 20 koronát adományozott a rokkant katonák javára. Rendelteségi helyére juttatjuk.

* **A gyapjas bőrök feldolgozása és forgalombahozatala.** A m. kir. miniszterium 1650—1916. M. E. sz. alatt rendeletet adott ki a gyapjasbőr forgalombahozatalának, kikészítésének és feldolgozásának és szállításának korlátozásáról. Az érdekeltek a rendeletet a Keresk. és Iparkamrában megtekinthetik.

* **Aratógépkezelői tanfolyam.** A helybeli fa és fémipari szakiskolán a folyó hó folyamán 2 külön álló, rövidebb ideig tartó aratógépkezelői tanfolyam fog megindulni, amelyen a gépek kezelése úgy gyakorlatilag mint elméletileg is ismertetve lesz. Az első csoport előadásai 13 án, a másodiké 19 én kezdődnek. Beíratási díj 2 K. Az intézet igazgatósága felkéri az érdeklődőket, hogy beíratkozás és közelebbi tájékoztatás céljából d. u. 4 és 7 óra között jelentkezzenek Sehlauch tér 10. sz. alatt.

* **Felhívás.** A magyar kir. pénzügyminiszterium felhívása alapján a IV. hadiközesőre vonatkozó jegyzések haladéktalan beszerzésére utasítván, értesítjük mindazokat, kik jegyzési szándékukat intézetünkönél már bejelentették, illetve még jegyezni akarnak, hogy ezt a hivatalos órák alatt délelőtt 9—12 ig, délután 3—5-ig pénztárunknál teljesíthetik. Nagyváradi Ipartestület Hitelszövetkezet, mint az O. K. H. tagja Mezey Mihály u. 4.

Az „Aerowasch“ hirneves légmosógép, oly erősen hódít, hogy ma minden jobb háztartásnak nélkülözhetetlen és nagybecsű ereklye tárgyát fogja az képezni, mely Biharvármegye területére egyedül Csekő Lajosnál kapható. Nagyváradi Teleky utca 56. Telefon szám az egész megyére 14—82. A gép ára ezidőszere 26 korona. Vidékre postán küldve csomagolással 27 korona 50 fillér. A személyesen, levelezőlap, vagy telefon útján megrendelt gép helyben házhoz lesz szállítva. Vidékre postán a pénz előzetes beküldése mellett, vagy utánvéttel.

* **Emésztési zavarok csecsemőknek,** hasmenés, hányás, köhögés, béihurut stb. mindig csak helytelen táplálás következményei és a retteget betegségek már sok gondot és bánatot szereztek az aggó szülőknek. — Ha azt akarja, hogy gyermeke egy igazán jóízű és könnyen emészthető táplálék mellett szépen fejlődjen, úgy adjon kedvenceinek Nestlé féle gyermeklisztet. — Próbadozokat díjtalanul küld a Henri Nestlé cég, Wien, I., Biberstrasse 38/e.

* **Poloskairtó MOXIN** biztos szer. Ára 1 korona 80 fillér. Kapható kizárólag Farkas István Apolló drogeriájában Rákóczy-ut 7/B.

* **Kiadó** Lahner György-utca 6. számú ház emeletén modern 2 szobás utcai lakás fürdőszobával aug. 1 re. Értekezhetni a Polgári takarékpénztárnál.

A legjobb **molyirtó** szerek u. m. **mirt,** Bagaria-Papir, Molygyökér, Tabaco, Moff, Tarmalit, Camfor, terpetin, Zacherlin, stb. már kapható Farkas István „Apolló“ drogeriájában Nagyváradi, Rákóczi ut 7/B.

Kiadó Kossuth-u. 2. sz. házban s Kertész S. Sándor féle üzlethelyiség s ugyanott egy kétszobás lakás kiadó. Értekezhetni a Polgári takarékpénztárnál.

Aszódy Mihály Kossuth utca, Sas palota a cég egyike a legnagyobb az ajánlott cikkekben. Nagyváradi és vidéke közönségét felhívom, hogy a gyümölcs befőzés idejére saját vásárló vevőimet, cukorral, kávéval, kondenzál tejjel (Berna védjegyű) valamint tea, rum, konyak, likőrök, szardínia hal konzervek (huspiké) szalámi. Ementáli sajt, összes létező csokoládé és cukorkák, gyógyborok, borovicska, kakao, fűg, malagaszőlő és deligyümölcsök rendelkezésre állanak. Az eladás nagyban és kicsinyben lesz kiszolgálva. Kitűnő zamatú kész kávé cukorral együtt kilója 5 korona.

* **Gyönyörű rózsás arc** a nő legszébb díze. Az első ránc a szép asszony első igazi bánata. Adjunk tehát neki módot, hogy eltüntethesse. Elég ha a megbecsülhető Y-PO krém és szappant használja, melytől a bőr visszanyeri ruganyosságát eltűnteti a ráncokat, szeplőket, mitesereket, májfoltokat, pattanásokat és bőr vörösséget. Ára K 1.50. Kapható: Farkas István „Apolló“ drogeriájában Nagyváradi, Rákóczi-ut 7/B. Rimánóczy-palota.

SZÍNHÁZ.

A mai szinlap:

Este 8 és fél órakor, rendes helyárrakkal:

Mágnás Miska.

Operette 3 felvonásban.

Személyek:

Korláth Kázmér gróf	Leővey Leó
Rolla grófnő, leányuk	Vigh Manó
Gida gróf, fiuk	Perényi Kálmán
Baracs Iván	Bihari Sándor
Szele, Korláth gróf titkárja	Dózsa István
Marsca, mosogatóleány	Sz. Zsigmond A.
Miska, istállófiú	Tompa Béla

Heti műsor.

Csütörtökön: Legénybucsu.
Pénteken: A bájos ismeretlen.
Szombat délután: A vörös sapka.
Szombat este: A tékozló fiú. (A budapesti Nemzeti színház vendégfelléptével.)
Vasárnap délután: A sárga csikó.
Vasárnap este: Mágnás Miska.
Hétfőn délután: Derék Fridolin.
Hétfőn este: Egy magyar nábob története.

Király Ernő — megbetegedett.

A Szigligeti színház igazgatóságát tegnap délelőtt kellemeletlen meglepetés érte. Király Ernő ugyanis, akinek ma, szerdán kellett volna vendégjátékait megkezdeni, a következő táviratot küldte:

Orvosi rendeletre abba kell hagynom vendégjátékaimat. Teljesen berekedtem. Nem játszhatom. Végtelen sajnálom. Kipótolom.

Király Ernő.

Természetes, hogy színházunk igazgatóját nagy zavarba ejtette ez a meglepetés. A heti műsort nem lehetett egészen fölforgatni, tehát az igazgatóság legjobbnak látta, a három kitűzött operettet műsoron hagyni. Király Ernő szerepeit Bihari Sándor fogja játszani, akinek mind a három darabban bravuros szerepe van. A három

pompás operett: a Mágnás Miska, a Legénybucsu és a Bájos ismeretlen, valamint Bihari Sándor és a Szigligeti színház kitűnő operette együttese biztosítja azt, hogy a közönségnek igen élvezetes estekben lesz része.

A Magyar nábob hétfői bemutató előadására már megkezdődtek és szorgalmasan folynak a próbák a Szigligeti színházban. Halhatatlan megemondónk ezt a klasszikus remekét tudvalevően Hevesi Sándor alakította át a színpad számára, még pedig igen sikerülten. A darab főbb szereposztása színházunkban a következő:

Kárpáthy János — Bihari Ákos.
Mayer Fani — Fodor Ella.
Szentirmay Rudolf — Tóth Elek.
Szentirmayné — Polgár Mariska.
Marion kisasszony — Körösi Juci.
Boitay asztalos — Dózsa István.
Varga jószágigazgató — Farkas Pál.
Palkó, inas — Sik Rezső.

Medgyaszay Vilma. Korunk idegességének kirobbanásai, a folyton meglepő feszültség, a faldalmak kis sikoltozásai, hősiesség, elérékenyülések és az egész biedermeier kor finom bája és hangulata: mindez Medgyaszay Vilma. Ami érték van ebben a genreből, annak kifejezője ez a név, a melyről Molnár Ferenc írta, hogy a legnagyobb művészet, a mely él. Tegnap lépett fel az Apolló izléssel beállított színpadán, s a közönség tapsolt boldogan, elérékenyülten és lelkesedve.

APOLLÓ mozgó- színház	Junius 7-én.
	Medgyaszay Vilma uraő vendég fellépte.
	Előadások kezdete: Szombaton, vasárnap és ünneppalapon 8 órakor és hétköznapokon fél 7-kor.

IRODALOM

A Társaság. Az olaszverő trónörökös arcképe díszíti A Társaság e heti számának címlapját s róla irt hangulatos, meleg vezetőcikket Körmeny Viktor. Csűrös Zoltán hosszabb elbeszélése mellett színes, szép tárcát közöl a lap Ujfalussy Amadil tollából, míg Dobay István szuttal a német avistiks diadalát, Fokker repülőgépet ismerteti. Vértassy Gyulának a Petőfi Társaság ideji Bulyovszky pályázatán dícedretet nyert verses tárcája, az A mi hőseink című díszmunka egy pompásan megirt cikke, továbbá Divatlevél és Könyv szerelés egészíti ki a gazdagon illusztrált új szám tartalmát. A Társaság előfizetési ára egész évre 18 korona, félévre 10 korona, negyedévre 5 korona. Mutatvány számot ingyen küld a kiadóhivatal: Budapest, Dunapalota szálló.

A „Vasárnapi Ujság“ június 4-iki számában különösen az olasz haretéről közölt képek fognak feltűnést kelteni tárgyuk érdekességével és szépségükkel. Szépirodalmi olvasmányok: Havas Aliz és Walter Bloem regénye, Szöllősi Zsigmond tárcája, Hekler Antal cikke a berlini muzeum által legújabbban megszerzett ó-görög istenő-szeborról. Egyéb közlemények: cikk egy orosz író háborus jóslatáról s a rende heti rovatok: a

OBERBAUER A. UTÓDA

BUDAPEST, IV., VÁCI-UTCA 41. a legjobb hírnévnek örvendő s legígibb egyházi szerek, ruhák, zászlók stb. gyára. Arjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve. Telefon szám 167—43.

háboru napjai, Irodalom és művészet, Sakk-játék, Halálozás stb. A „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára negyedévre öt kor. Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság” kiadóhivatalában (Budapest, IV., Egyetem-utca 4. szám.)

SZERKESZTŐI PÓSTÁJA:

...

Góbé. A beküldött költemény versformája kissé döcögős. Kerül onnan jobb is.

P. J. A pünkösdi számban jönni fog. Üdvözlét.

H. E. Az angol admirális is nagyon meg van elégedve önmagával, pedig ő is rajta tartja még a kezét, ahol kiporolták a kabátját. Őszintén kívánjuk neki is, hogy sokszor legyen ilyen igaz oka a nagy megelégedésre.

Csoportvezető. Köszönet a buzgólkodásért. A küldött címekre megindítottuk a lapot. A mit a nagyváradi Kath. Népszövetség csoportvezetői most pár hónap alatt a keresztény sajtóért tettek és folyton tesznek, azt igazán az egész ország előtt követendő példa gyanánt lehet odaállítani. Csak tovább, előre! Így lehet egy igazán nagyszabású keresztény sajtóprogramot megalapozni.

A szerkesztésért ideiglenesen felelős:
Dr. PAPP KÁROLY.

ÉLŐ MARHÁT, hizott sertést

legmagasabb árban veszünk

Kemény Testvérek

Nagyszalonta.

Interurbán telefon 7.

Merza Kálmán

nyerges és szilgyártó Nagyvárad,
Rákóczi-ut 19. szám.

Telefon: 3-65 Telefon: 3-65

Tiszti nyereg és szijazat, kocsizó és igás szerszámok, kocsilülés, lábvédők és szerszámok raktára.

Forolin a legjobb és legbiztosabb toilette-szer kéz-, láb- és hónalj-izzadás ellen. Hűsít! Szagtalanít. Ára 1:20. Kapható Farkas István „Apolló” drogeriájában Nagyvárad, Rákóczi-ut 7/B.

A Katholikus Nővédelmi Hivatal

áltai (Teleky-utca 13. telefon 5-39 szám)

AJÁNLKOZNAK: Jegyző mellé vidékre és ügyvédi irodába; nevelő-, társalkodó-, ápoló- és házvezetőnőnek; főzőnőnek kórház-, vendéglő-, intézet vagy papi házhoz; felsőruha varrásra műhely vagy magánházhhoz; fehérnemű himzés és javításra; leányok üzleti kiszolgálására; házmesternőnek; házhoz járók, mosás-, vasalás-, takarítás- és egyéb napszámra; gyermek mellé, szobalány és mindenek; egy asszony havi 3 koronáért fésülést vállal.

Egy urileány, ki beszél németül és franciául elvállal nőket és gyermekeket tanításra.

KERESNEK: Egy német leányt gyermek mellé; üzletbe tanulóleányt; főzőnőt, mindenest, takarítónőt és napszámossnőket; inast és he-test.

Bármilyen csekély adományt is köszönettel elfogad mindenre nézve felvilágosítást nyújt a nővédelmi hivatal.

Hivatalos órák vásár- és ünnepnap kivételével:

hétfő, szerda, péntek délelőtti 9-12-ig,

kedd, csütörtök, szombat d. u. 3-5-ig.

Helfy József utóda NAGYVÁRAD.

KOSSUTH LAJOS-UTCA (Gyár-épület)

Telefon-szám: 51 Alapítotott 1868 évben.

Zsák- és ponyvaköleszövő üzletemet

ez idén is nagymennyiségű új zsákokkal és vízhatlan ponyvakkal gyarapítottam, úgy hogy a t. gazdaközönség ide vágó szükségletét a legolcsóbb kölcsöndíjak mellett tudom kielégíteni.

Ezenkívül mindenféle

Új gabona-, lisztes-, szalma-, heremag- és só-zsákok.

Gépolajokban, hengerolajokban (tovotte) gépenőcsben a legkiválóbb minőségeket tartom állandóan raktáron. Kötélművek, gépszijak, dohány-, zsákzsinegek és kévekötelekben. Nagy választék fiakker takarokban és lópokróckokban.

Gyapju zsákokból nagy raktár!

Legbiztosabb és legmegbizhatóbb nyaraltatás.

A n. é. közönség b. figyelmébe ajánlom, hogy egy helyben, mint nagyszalontai fióküzletemben szőrmearukat, téliöltönyöket, függönyöket szőnyegeket stb. nyaraltatás végett nálam és fióküzletemben méltóztassanak elhelyezni hol kívánatra bármikor felmutatható. A nyaraltakat tisztán kezelve, gondozva és ki javítva annak idején hazaszállítatom. A raktáram és üzletem a károk ellen biztosítva van, ugyanazért kérem a nagyérdemű közönség szives bizalmát, kiváló tisztelettel

Zimányi András

német szües. Színház u'ca 4. sz. Adorján-palota. Telefon 824. Telep: Körös utca 47. saját ház.

2-3 kisebb lakásokból álló

MAGÁN HÁZAT

megvételre keresek, ajánlatok a Nagyváradi Napló kiadóhivatalába.

MINNIGRAF

a legtokéletesebb
FÉNYKÉPEZŐGÉP

amellyel egyszeri töltésre
50 felvétel eszközölhető.

A gép külön berendezés nélkül mint:

Másoló készülék.
Diapositivek készítésére.
Vetítésre 2 méterig.
Nagyító készülékekkel 30×40 cm-ig használható.

A gép 5×3×13 cm. nagyságú csinos bőrhuzáttal és oly fényerős lencsével van ellátva, amely lehetővé teszi bármily kedvezőtlen időben is éles képeket készíteni és mint ilyen turista célokra kiválóan alkalmas.

Kapható:

RIGLER JÓZSEF EDE

papírneműgyár részv.-társaság fényképezési cikkek raktárában.

Nagyvárad, Rákóczi-ut 3. sz.

Gyermekek szvetterek, harisnyák, sapkák, női mouslin, flor- és selyem harisnyák, valamint női keztyűket előnyös árakban árusít — a

S P I T Z E R és L E N G Y E L cég
 ————— detail osztálya —————
Zöldfa-utca, a gyógyszerházzal szemben.

Szent László (Püspök gyógyfürdő)
 Nagyvárad mellett.

Kénes vasas hévvizforrások, víz hőfoka 42 C° csuz, köszvény minden formája, ischiás és női betegségek ellen, 1913-ban 6200 beteg hagyta el gyógyultan és javultan a páratlanul hatásos Püspök-fürdő gyógyforrásait. Nagyszabásu nyári uszoda 26 C° forrással és uszástaniással.

400 holdas park és fenyves erdő, gondozott sétautak, társalgó, olvasóterem, könyvtár, napilapok, folyóiratok rendelkezésre állanak.

Az egész fürdő ujonnan átalakítva, villanyvilágítás az egész telepen és az összes vendégszobákban. Posta, interurbán telefon.

Sebesült katonatisztek és katonák árkedvezményben részesülnek.

Fürdőismertetőt küld az Igazgatóság 1916 jan. 1-től.

Komzsik Alajos,
 a fürdő bérlője.

A MŰJÉG

naponkénti rendszeres szállítást megkezdtek, megrendeléseket köszönettel vesszük, előfizetéseket elfogadunk és előzékeny, pontos kiszolgálásról gondoskodunk

Kiváló tisztelettel

Nagyvárad Sörgyár R. T.
 Telefon 439.

Butorozott

egy és kétágyas utcai és udvari szobák a „Zöldfa” épület emeletén kiadó. Felvilágosítással szolgál a Zöldfa épület emeletén a szoba-kezelő. Telefon: 14-00

Kiadó

a Fekete Sas bérpalota IV. emeletén 2 két szoba és mellék helyiségekből álló lakás lift használattal. Felvilágosítást ad a gondnok (Passage 24. sz. lépcső, telefon: 14-00)

IZSÁK LIDIA
 elsőrendű tűzőszalon

Nagyvárad,
 Nagy Sándor-u1

Park-szálloda
 épületében.

Fűzőket a legelső divat szerint 2 óra alatt elkészítünk, kész fűzőkben egyenes tartók, melltartók és baskótkben nagy választék. Fűzőket választás végett vidékre is küldünk, tisztításokat és javításokat pontosan elkészítünk. Szigligeti színház művésznőinek egyedüli szállítója.

Telefon: 11-53.

5.

Elsőrendű **jégszekrények** olcsó árban beszerezhetők

Andrényi Károly és Fiaival
Nagyvárad.

Kiadó lakás

a Fekete Sas bérpalota II. emeleten a Szent László térre nyíló 5 szoba, fürdőszoba, előszoba, cselédszoba, kamarából stb. álló erkélyes saroklakás (személy és teherlift használattal) kiadó. Közelebbi felvilágosítást nyújt a részvénytársasági gondnok (passage 24. sz. lépcső, telefon: 14-00)

Vas és rézágyak

afrikai és lószőrmatracok, **amerikai és sodronyágybetétek**: összehajtott ágyak eredeti gyári árakon kaphatók

Tátray Sándor

r.-t.-nál Körös-utca 11.
Telefon szám: 558.